

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ФАКТОРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

INSTITUTIONALIZATION OF FINANCIAL FACTORS OF NATIONAL ECONOMIC SECURITY IN THE CONDITIONS OF MODERN CHALLENGES

У світлі сучасних глобальних викликів, таких як фінансові кризи, кіберзагрози та геополітичні напруження, питання національної економічної безпеки стає особливо актуальним. Інституціоналізація фінансових факторів в цьому контексті відіграє ключову роль у забезпеченні стійкості та стабільності економіки країни. Дослідження має на меті розглянути сучасні виклики перед інституціоналізацією фінансових факторів національної економічної безпеки, виявити їхній вплив та запропонувати конкретні рекомендації для зміцнення стабільності фінансової системи. Метою дослідження є проведення аналізу сучасних викликів перед інституціоналізацією фінансових факторів національної економічної безпеки, визначення їхнього впливу на економіку країни та формулювання практичних рекомендацій для політичних та економічних рішень. Об'єктом дослідження є процес інституціоналізації фінансових факторів, а предметом – їхній вплив на національну економічну безпеку в умовах сучасних глобальних викликів. Для досягнення мети дослідження використано комплекс методів, зокрема: аналіз наукової літератури, статистичний аналіз фінансових даних, емпіричні дослідження та експертні оцінки. Ці методи дозволили отримати всебічний огляд сучасних викликів та їхній вплив на національну економічну безпеку. Проведено аналіз сучасних викликів перед інституціоналізацією фінансових факторів, визначено ключові аспекти їхнього впливу на економіку країни та сформульовано рекомендації для зміцнення фінансової стійкості та національної економічної безпеки. На підставі отриманих результатів дослідження були сформульовані рекомендації щодо практичного впровадження. Рекомендується зміцнення міжнародного співробітництва у сфері фінансової регуляції, інвестиції у кібербезпеку та підвищення ефективності державного контролю за фінансовими інституціями з метою забезпечення стабільності та безпеки фінансової системи.

Ключові слова інституціоналізація, фінансові фактори, національна економічна безпека, сучасні виклики, фінансова стійкість, кібербезпека, фінансові кризи, державне регулювання.

In light of today's global challenges, such as financial crises, cyber threats, and geopolitical tensions, the issue of national economic security becomes particularly relevant. Institutionalization of financial factors in this context plays a key role in ensuring stability and stability of the country's economy. The research aims to consider the current challenges to the institutionalization of financial factors of national economic security, identify their impact and offer specific recommendations for strengthening the stability of the financial system. The purpose of the study is to analyze modern challenges before the institutionalization of financial factors of national economic security, determine their impact on the country's economy, and formulate practical recommendations for political and economic decisions. The object of research is the process of institutionalization of financial factors, and the subject is their impact on national economic security in the conditions of modern global challenges. To achieve the goal of the research, a set of methods was used, in particular: analysis of scientific literature, statistical analysis of financial data, empirical research and expert evaluations. These methods made it possible to obtain a comprehensive overview of modern challenges and their impact on national economic security. The author analyzed modern challenges before the institutionalization of financial factors, identified key aspects of their impact on the country's economy, and formulated recommendations for strengthening financial stability and national economic security. Based on the results of the study, recommendations for practical implementation were formulated. It is recommended to strengthen international cooperation in the field of financial regulation, invest in cyber security and increase the effectiveness of state control over financial institutions in order to ensure the stability and security of the financial system.

Key words institutionalization, financial factors, national economic security, modern challenges, financial stability, cyber security, financial crises, state regulation.

УДК 336.71:338.124.4

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.11-12>

Гапєєва О.М.¹

д.е.н., професор,
професор кафедри економіки
та економічної безпеки,
Університет митної справи та фінансів

Почтамцев О.М.²

аспірант кафедри економіки
та економічної безпеки,
Університет митної справи та фінансів

Harieieva Olha

University of Customs and Finance

Pochtamtsev Oleksii

University of Customs and Finance

Постановка проблеми. Національна економічна безпека у сучасному світі стоїть перед безпрецедентними викликами, включаючи глобальні фінансові кризи, кібератаки та геополітичні конфлікти. У цьому контексті, ефективна інституціоналізація фінансових факторів стає критично важливою для забезпечення стабільності економіки та національної безпеки. Однак, існуючі інституційні механізми можуть виявитися недостатніми для вирішення сучасних викликів, які стають все

більш складними та різноманітними. Зокрема, зростаюча кількість кібератак на фінансові інституції та інфраструктуру піддає під сумнів традиційні моделі безпеки та регулювання. Статистика свідчить про те, що лише протягом останніх двох років кількість кібератак на фінансові установи зросла на 40%, що створює серйозні загрози для фінансової стійкості та економічної безпеки країн. Крім того, фінансові ринки стають все більш вразливими перед глобальними фінансовими шоками

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6320-2775>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6320-2775>

та кризами, що вимагає нових інструментів та стратегій регулювання для запобігання і поширення впливу таких криз.

Головною гіпотезою є те, що ефективна інституціоналізація фінансових факторів може забезпечити стійкість національної економіки навіть у найважчі часи. Проте, для цього потрібно не лише адаптувати існуючі інституційні механізми до сучасних викликів, але і розробити нові стратегії та політики, які б враховували нові тенденції у фінансовій сфері та кібербезпеці.

Таким чином, розробка ефективних стратегій інституціоналізації фінансових факторів у контексті сучасних викликів є критичною для забезпечення національної економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

На основі аналізу літературних джерел виявлено, що інституціоналізація фінансових факторів є ключовим аспектом забезпечення стійкості національної економічної безпеки. Серед оглянутих джерел можна виділити наступних науковців: Реддінг К.С., Се Е. і Тан К., Чу Е. і Ферньяні А., Федець А.В., Сапар Н., Касван С.К., Шарма Дж., Гехрід Т. та Іанніно М.С., Пеньков М., Левківська В.М., Риков В.В., Гбур З. В., Аалтонен К. та Туркулайнен В., Джайн, А., Іслам, М.А., Кенелі, М. і Кансал, М. [1–11]. Дослідження підтверджують, що ефективність управління фінансовими ризиками та забезпеченням економічної стабільності залежить від розвиненості та ефективності інституційних механізмів регулювання, нагляду та контролю відповідно до сучасних викликів і тенденцій у світовій економіці.

Мета та завдання статті. Метою даної статті є проведення комплексного аналізу інституціоналізації фінансових факторів національної економічної безпеки в умовах сучасних викликів. Вона спрямована на визначення ключових аспектів інституційного управління фінансовою стійкістю та безпекою економіки країни в контексті сучасних глобальних викликів.

Задачі дослідження:

1. Провести аналіз сучасних викликів, таких як фінансові кризи, кібератаки та геополітичні напруження, і їхнього впливу на фінансову стійкість та економічну безпеку країни.

2. Дослідити існуючі інституційні механізми управління фінансовими ризиками та їхню ефективність у контексті сучасних викликів.

3. Визначити ключові проблеми та недоліки існуючих інституційних підходів до забезпечення фінансової стійкості та економічної безпеки.

4. Запропонувати конкретні стратегії та політики щодо інституціоналізації фінансових факторів для забезпечення ефективного управління фінансовою стійкістю та національною економічною безпекою в умовах сучасних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний світ постійно зазнає впливу

різноманітних викликів, які ставлять під сумнів фінансову стійкість та економічну безпеку країн. Фінансові кризи, які періодично торкаються різних країн та регіонів, можуть миттєво зруйнувати стабільність фінансової системи та викликати серйозні загрози для економічного розвитку. Наприклад, криза 2008 року викликала глибокий спад у багатьох країнах світу, збуривши фінансові ринки та призвела до значних втрат.

Одним із найбільш актуальних сучасних викликів є кібератаки, які стають все більш складними та розповсюдженими. Інформаційні системи фінансових установ стають метою для кіберзлочинців, що може призвести до крадіжок грошей, розголошення конфіденційної інформації та перешкоджання нормальному функціонуванню фінансових ринків. Такі кібератаки можуть значно підірвати довіру до фінансової системи та створити серйозні проблеми для економічної безпеки [1].

Крім того, геополітичні напруження та конфлікти також впливають на фінансову стійкість та економічну безпеку країн. Політичні нестабільності, конфлікти між країнами або регіонами, а також санкції можуть призвести до зростання ризиків для фінансової системи та збиткових рухів на ринках. Наприклад, напруження між країнами може призвести до великих коливань на ринку нафти або інших сировинних товарів, що має безпосередній вплив на економічну ситуацію.

Враховуючи ці сучасні виклики, стає очевидним, що фінансова стійкість та економічна безпека країн перебувають під постійною загрозою. Інституції та уряди повинні бути готові до ефективного реагування на ці виклики, розробляючи стратегії захисту фінансової системи та зміцнення економіки. Розвиток імунітету до фінансових криз, вдосконалення кіберзахисту та міжнародне співробітництво в галузі фінансів та економіки можуть стати ключовими компонентами успішної боротьби з цими викликами [2].

Водночас необхідно пам'ятати про важливість прозорості та стабільності в управлінні фінансовими ринками, а також про активну роль міжнародних організацій у координації зусиль країн у реагуванні на сучасні виклики. Тільки через спільні зусилля можна забезпечити ефективний захист фінансової стійкості та економічної безпеки у світі, який постійно змінюється та стикається з новими викликами [3].

Існують різноманітні інституційні механізми управління фінансовими ризиками, які використовуються у банківській, страховій, інвестиційній та інших галузях фінансового сектору (рис. 1). Ці механізми спрямовані на зменшення й управління фінансовими ризиками, такими як кредитний, ринковий, ліквідності, операційний, кібербезпеки та інші. Проте, ефективність цих механізмів у контексті сучасних викликів може бути обмеженою.

У банківському секторі одним з основних механізмів управління ризиками є система кредитного скорингу та кредитного моніторингу, що допомагає банкам оцінити й контролювати кредитний ризик. Однак, у зв'язку зі зростанням кіберзагроз та фінансових шахрайств, традиційні підходи до управління ризиками можуть виявитися недостатніми. У цьому контексті, банки починають активно впроваджувати системи кібербезпеки та

моніторингу фінансових операцій, щоб запобігти шахрайствам та кібератакам [4].

У страховій сфері використовуються різноманітні страхові продукти та методики ризик-менеджменту для зменшення фінансових ризиків. Однак, в умовах зростаючого обсягу природних катастроф та інших непередбачуваних подій, які можуть призвести до великих страхових виплат, ефективність традиційних страхових механізмів

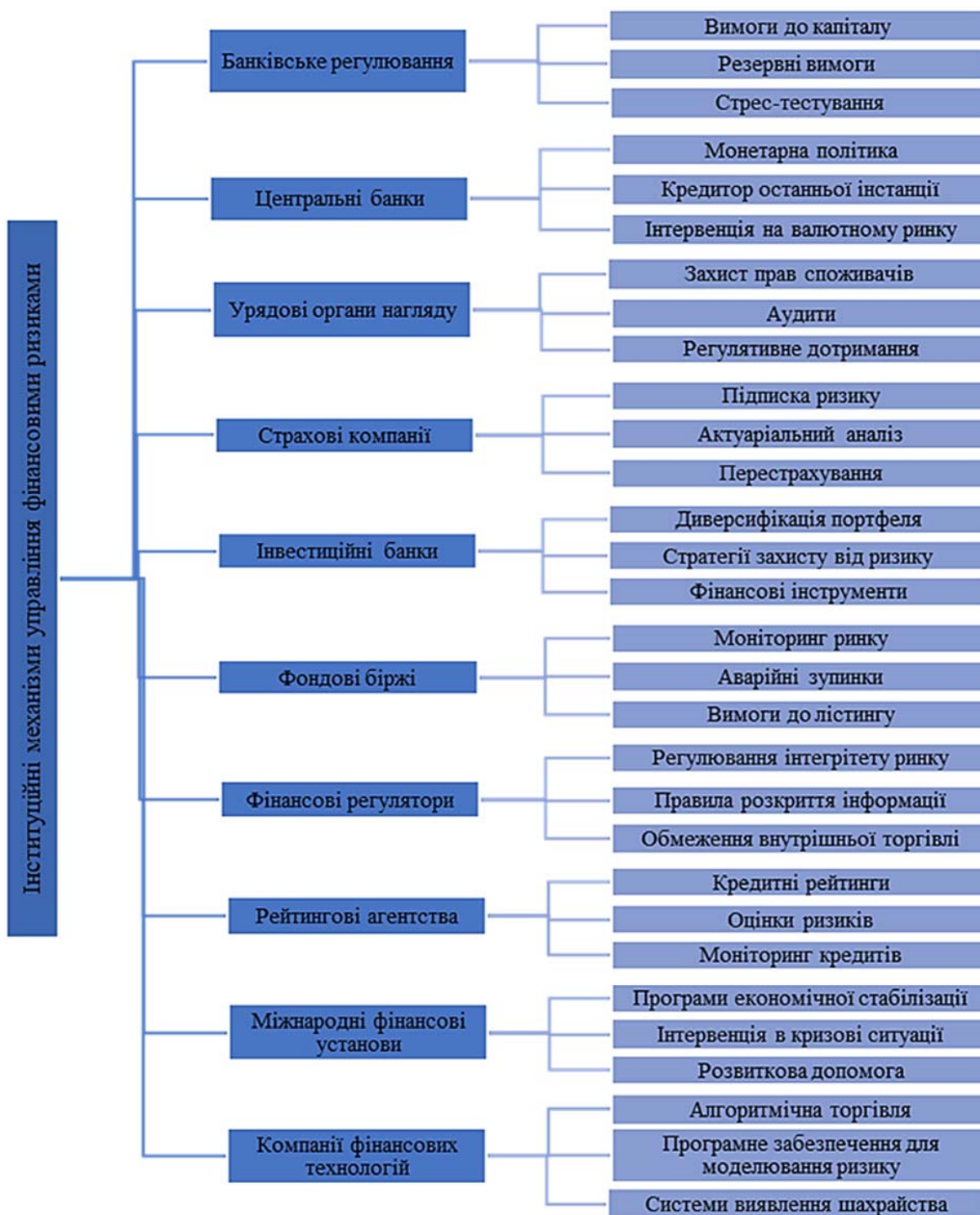

Рис. 1. Основні інституційні механізми управління фінансовими ризиками

Джерело: на основі [4]

може бути під сумнівом. Тому страхові компанії все частіше використовують ретроспективні та прогностичні моделі ризику для оцінки та управління ризиками [5].

У інвестиційному секторі існують різні методики управління портфелем, такі як диверсифікація, активне управління та стратегії альтернативних інвестицій. Проте, у зв'язку зі зростаючою складністю фінансових ринків та зростаючими геополітичними та економічними ризиками, інвестори шукають нові методи управління ризиками, такі як використання алгоритмів машинного навчання та штучного інтелекту для прогнозування ринкових тенденцій та ризиків.

Отже, хоча існують різні інституційні механізми управління фінансовими ризиками, їхня ефективність у контексті сучасних викликів може бути обмеженою. У зв'язку з цим, фінансові інституції повинні постійно адаптувати та вдосконалювати свої стратегії управління ризиками для ефективного протистояння сучасним викликам.

Існуючі інституційні підходи до забезпечення фінансової стійкості та економічної безпеки стикаються з кількома ключовими проблемами та недоліками, які можуть ставити під загрозу стабільність фінансової системи та економічного розвитку.

По-перше, однією з найбільших проблем є недостатня реакція інституцій на швидкозмінючуся природу фінансових ризиків. Багато інституційних механізмів управління ризиками є реактивними, а не прогностичними, що ускладнює вчасне виявлення та запобігання фінансовим кризам та іншим негативним подіям. Існує проблема недостатньої координації між різними інституціями та урядовими органами у сфері фінансового регулювання та нагляду. Відсутність ефективного механізму співпраці може призвести до дублювання зусиль та втрати цінного часу в реагуванні на фінансові загрози [6].

По-друге, присутня проблема низького рівня прозорості та недостатньої доступності інформації у сфері фінансової діяльності. Недостатній рівень прозорості ускладнює ефективне функціонування ринків та робить інвесторів та споживачів більш вразливими перед ризиками. Багато інституційних механізмів управління ризиками є сильно централізованими та не враховують місцевих особливостей та потреб різних регіонів чи секторів економіки. Це може призвести до виникнення прогалів у системах управління ризиками та недооцінки конкретних загроз для різних груп зацікавлених сторін.

По-третє, існують труднощі залежності від кваліфікації та експертизи у сфері фінансового управління. Брак кваліфікованих кадрів та експертів може обмежити ефективність інституційних механізмів управління ризиками та ускладнити реагування на фінансові кризи та інші події. Також відслідковується проблема недостатньої уваги до

впливу глобальних факторів, таких як глобальні фінансові потоки, міжнародна торгівля та геополітичні конфлікти, на фінансову стійкість та економічну безпеку. Недостатня увага до цих аспектів може призвести до недооцінки ризиків та недостатнього врахування їх впливу на фінансову систему та економічні процеси [7].

По-четверте, існують складнощі недосконалості механізмів контролю за фінансовими установами та недостатньої відповідальності за порушення норм та правил. Недостатня ефективність систем нагляду та недостатня відповідальність можуть сприяти ризикам та зловживанням у фінансовому секторі. Регуляторними бар'єрами та надмірними обмеженнями, які можуть обмежувати інновації та розвиток фінансових ринків. Надмірне регулювання може призвести до зниження конкуренції та ефективності у фінансовому секторі [8].

По-п'яте, існують труднощі з підготовкою до кризових ситуацій та недостатньою готовністю до їхнього управління. Багато фінансових інститутів не мають ефективних стратегій кризового управління, що може призвести до подальшого поширення кризових явищ. Також існують складнощі з ефективністю механізмів попередження та управління фінансовими шахрайствами та зловживаннями. Брак ефективних механізмів контролю та недостатня підготовленість до виявлення та припинення шахрайства можуть призвести до великих втрат для фінансових установ та загрози для економічної стабільності.

Узагальнюючи, існуючі інституційні підходи до забезпечення фінансової стійкості та економічної безпеки мають ряд серйозних проблем та недоліків, які потребують уваги та вдосконалення з метою забезпечення стійкості та розвитку фінансової системи та економіки в цілому.

Для забезпечення ефективного управління фінансовою стійкістю та національною економічною безпекою в умовах сучасних викликів можна запропонувати ряд конкретних стратегій та політик:

1. Важливо зміцнити механізми міжнародного співробітництва та координації між різними країнами з метою виявлення та протидії глобальним фінансовим ризикам. Зокрема, спільна розробка стандартів та нормативів у сфері фінансового регулювання та нагляду може забезпечити більшу стійкість фінансових систем та запобігти розповсюдженню фінансових криз [9].

2. Необхідно посилити прозорість та доступність інформації у сфері фінансів. Відкритість фінансових даних та звітності сприятиме більш ефективному контролю та моніторингу фінансових установ, що допоможе уникнути негативних наслідків фінансових шахрайств та інших небажаних подій [10].

3. Важливо розвивати інноваційні методи та технології для управління фінансовими ризиками.

Використання штучного інтелекту, аналітики даних та блокчейн-технологій може допомогти виявляти та прогнозувати ризики з більшою точністю та ефективністю.

4. Є сенс активно залучати громадськість та громадян до процесів управління фінансовою стійкістю та економічною безпекою. Забезпечення широкого громадського обговорення та участі в процесах прийняття рішень може збільшити легітимність та ефективність прийнятих політичних заходів.

5. Необхідно розвивати системи освіти та підготовки у сфері фінансів та економіки. Збільшення рівня фінансової грамотності серед населення та фахівців може сприяти попередженню фінансових криз та забезпеченню ефективного управління фінансовими ризиками.

6. Важливо здійснювати ефективний моніторинг та аналіз фінансових ринків та макроекономічних показників з метою вчасного виявлення потенційних загроз та реагування на них [11].

Узагальнюючи, впровадження цих стратегій та політик може допомогти забезпечити більшу фінансову стійкість та економічну безпеку в умовах сучасних викликів. Однак, важливо пам'ятати, що ці заходи мають бути реалізовані в комплексі та враховувати конкретні потреби та особливості кожної країни.

Висновки та пропозиції. У проведеному дослідженні виявлено ряд ключових аспектів, що впливають на ефективність управління фінансовою стійкістю та економічною безпекою країни. Розглянуті проблеми, такі як недостатня реакція на швидкозмінюючися ризики, відсутність координації між різними інституціями, низький рівень прозорості та доступності інформації, а також недостатність уваги до глобальних факторів, свідчать про необхідність системних змін у сфері управління фінансовими ризиками та забезпеченням економічної стабільності.

Запропоновані стратегії та політики включають зміцнення міжнародного співробітництва, посилення прозорості та доступності інформації, розвиток інноваційних технологій управління ризиками, залучення громадськості до процесів управління та підвищення рівня фінансової грамотності населення. Впровадження цих заходів може допомогти забезпечити більшу фінансову стійкість та економічну безпеку країни в умовах сучасних викликів.

Однак, важливо пам'ятати, що успішне забезпечення фінансової стійкості та економічної безпеки потребує не лише впровадження конкретних політичних та інституційних заходів, але й постійного моніторингу, адаптації до змін у сучасному світі та вдосконалення практик управління ризиками. Тільки таким чином можна забезпечити стійкий та ефективний розвиток економіки та фінансової системи країни в умовах сучасних викликів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Redding, K.S., Xie, E. and Tang, Q. (2018), "Institutionalization to internationalization: The transformational dynamics and outward foreign direct investment of state-owned enterprises", *International Journal of Public Sector Management*. Vol. 31. No. 2. P. 241–264. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-02-2017-0040> (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
2. Choo, E. and Fergnani, A. (2022), "The adoption and institutionalization of governmental foresight practices in Singapore", *Foresight*. Vol. 24. No. 1. P. 19–36. DOI: <https://doi.org/10.1108/FS-10-2020-0103> (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
3. Федець А.В. Державна соціально-економічна політика у сфері фінансової безпеки в контексті стабілізації: фактори суспільних викликів та загроз. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Том 34 (73), № 3, 2023. С. 79–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.3/13> (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
4. Thapar, N., Kaswan, S.K. and Sharma, J. (2022), "New Developments in Banking Sector and Impact: Covid-19", Sood, K., Dhanaraj, R.K., Balusamy, B., Grima, S. and Uma Maheshwari, R. (Ed.) *Big Data: A Game Changer for Insurance Industry (Emerald Studies in Finance, Insurance, and Risk Management)*, Emerald Publishing Limited, Leeds, pp. 161–172. DOI: <https://doi.org/10.1108/978-1-80262-605-620221011> (відкритий доступ, дата звернення 22.03.2024)
5. Gehrig, T. and Iannino, M.C. (2018), "Capital regulation and systemic risk in the insurance sector", *Journal of Financial Economic Policy*. Vol. 10. No. 2. P. 237–263. DOI: <https://doi.org/10.1108/JFEP-11-2017-0105> (відкритий доступ, дата звернення 22.03.2024)
6. Пеньков, М. (2023). Концептуальні підходи до організації державного управління сферою фінансової безпеки. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*, (5(65)), 43–48. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5\(65\)-7](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5(65)-7) (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
7. Левківська В.М. Механізми правового забезпечення національної економічної безпеки та їх особливості. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2023. Том 34 (73). № 5. С. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.5/05> (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
8. Рукон, V.V. (2023). Глобалізація та її вплив на економічну безпеку України: виклики та загрози економічній безпеці України. *Global Prosperity*, № 3(4). С. 13–19. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10137497> (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
9. Гбур З.В. Інституційне забезпечення економічної безпеки України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 3. С. 98–102. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5924&i=19> (відкритий доступ, дата звернення 21.03.2024)
10. Aaltonen, K. and Turkulainen, V. (2022), "Institutionalization of a collaborative governance model to

deliver large, inter-organizational projects", *International Journal of Operations & Production Management*. Vol. 42. No. 8. P. 1294–1328. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOPM-11-2021-0741> (відкритий доступ, дата звернення 22.03.2024)

11. Jain, A., Islam, M.A., Keneley, M. and Kansal, M. (2022), "Social contagion and the institutionalisation of GRI-based sustainability reporting practices", *Meditari Accountancy Research*. Vol. 30. No. 5. P. 1291–1308. DOI: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-06-2020-0917> (відкритий доступ, дата звернення 22.03.2024)

REFERENCES:

1. Redding, K.S., Xie, E. and Tang, Q. (2018), "Institutionalization to internationalization: The transformational dynamics and outward foreign direct investment of state-owned enterprises", *International Journal of Public Sector Management*, vol. 31, no. 2, pp. 241–264. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-02-2017-0040> [in English]

2. Choo, E. and Fergnani, A. (2022), "The adoption and institutionalization of governmental foresight practices in Singapore", *Foresight*, vol. 24, no. 1, pp. 19–36. DOI: <https://doi.org/10.1108/FS-10-2020-0103> [in English]

3. Fedets' A.V. (2023) Derzhavna sotsial'no-ekonomichna polityka u sferi finansovoyi bezpeky v konteksti stabilizatsiyi: faktory suspil'nykh vyklykiv ta zahroz. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Publichne upravlinnya ta administruvannya*. Tom 34 (73), no. 3, pp. 79–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.3/13> [in Ukrainian]

4. Thapar, N., Kaswan, S.K. and Sharma, J. (2022), "New Developments in Banking Sector and Impact: Covid-19", Sood, K., Dhanaraj, R.K., Balusamy, B., Grima, S. and Uma Maheshwari, R. (Ed.) *Big Data: A Game Changer for Insurance Industry (Emerald Studies in Finance, Insurance, and Risk Management)*, Emerald Publishing Limited, Leeds, pp. 161–172. DOI: <https://doi.org/10.1108/978-1-80262-605-620221011> [in English]

5. Gehrig, T. and Iannino, M.C. (2018), "Capital regulation and systemic risk in the insurance sector", *Journal of Financial Economic Policy*, vol. 10, no. 2, pp. 237–263. DOI: <https://doi.org/10.1108/JFEP-11-2017-0105> [in English]

6. Pen'kov, M. (2023). Kontseptual'ni pidkhody do orhanizatsiyi derzhavnoho upravlinnya sferoyu finansovoyi bezpeky. Naukovi pratsi Mizhrehional'noyi Akademiyi upravlinnya personalom. *Politychni nauky ta publichne upravlinnya*, no. 5(65), pp. 43–48. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5\(65\)-7](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5(65)-7) [in Ukrainian]

7. Levkiv'ska V.M. (2023) Mekhanizmy pravovoho zabezpechennya natsional'noyi ekonomichnoyi bezpeky ta yikh osoblyvosti. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Publichne upravlinnya ta administruvannya*. Tom 34 (73), no. 5, pp. 23–28. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.5/05> [in Ukrainian]

8. Rykov V.V. (2023). Hlobalizatsiya ta yiyi vplyv na ekonomichnu bezpeku Ukrayiny: vyklyky ta zahrozy ekonomichnoyi bezpetsi Ukrayiny. *Hlobal'ne protsvitan'nya*, no. 3(4), pp. 13–19. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10137497> [in Ukrainian]

9. Hbur Z.V. (2018) Instytutsiyne zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky Ukrayiny. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, no. 3, pp. 98–102. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5924&i=19> [in Ukrainian]

10. Aaltonen, K. and Turkulainen, V. (2022), "Institutionalization of a collaborative governance model to deliver large, inter-organizational projects", *International Journal of Operations & Production Management*, vol. 42, no. 8, pp. 1294–1328. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOPM-11-2021-0741> [in English]

11. Jain, A., Islam, M.A., Keneley, M. and Kansal, M. (2022), "Social contagion and the institutionalisation of GRI-based sustainability reporting practices", *Meditari Accountancy Research*, vol. 30, no. 5, pp. 1291–1308. DOI: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-06-2020-0917> [in English]